

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13.241
Tarih : 11-09-2025

34123

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İktüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yasal süresi içerisinde yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kezban KONUKÇU

İstanbul Milletvekili

Türkiye'de uzun süredir uygulanan neoliberal ekonomi politikaları çerçevesinde kamuya ait varlıklar, altyapılar ve hizmetler sistematik biçimde özelleştirme adı altında özel sermayeye devredilmektedir. Kamu yararını gözetmeyen bu politikalar; halkın ortak kaynaklarının şirketleşmesine, yaşamın her alanının ticarileşmesine ve kamu denetiminin ortadan kalkmasına yol açmaktadır.

Son olarak bazı basın yayın organlarında yer alan haberlerde, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü ile birlikte en az 9 otoyolun daha işletme haklarının devri için uluslararası bankalarla temas kurulduğu yönünde iddialar kamuoyunun gündemine gelmiştir.

Bu köprü ve otoyollar, halkın ödediği vergilerle inşa edilmiş, maliyeti fazlasıyla karşılanmış kamu yatırımlarıdır. Bu altyapıların tekrar tekrar özel şirketlere devredilmesi, kamu kaynaklarının sürekli olarak belli sermaye gruplarına aktarılması anlamına gelmektedir. Yap-işlet-devret ve benzeri modellerle yaratılan kamu-özel ortaklığı uygulamalarının büyük bir bölümünün Sayıştay denetiminden uzak, şeffaflıktan yoksun ve halkın sırtına yeni yükler bindiren uygulamalar olduğu bilinmektedir.

İktidar özelleştirme girişimlerini çoğu zaman "hazineye kaynak yaratma" gerekçesiyle meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Ancak kamu kaynaklarının hesapsızca tüketildiği, lüks ve şatafatın yaygınlaştığı bir ortamda, halkın vergisiyle yapılan köprü ve yolların satışa çıkarılması ile elde edilecek bu gelirlerin israf, yolsuzluk ve halkın yararına olmayan harcamalarda eriyeceği aşikardır.

Öte yandan, 2012 yılında dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, benzer otoyol ve köprü projeleri için Türkiye-Malezya merkezli bir konsorsiyumun sunduğu 5,7 milyar dolarlık teklif için "7 milyar doların altına verirsem vatana ihanet olur" şeklindeki ifadeleri de dikkate alındığında, mevcut durumun değerlendirilmesi daha da önem kazanmaktadır.

Ulaşım hakkı temel bir haktır ve bu hakkın piyasaya teslim edilmesi, sosyal adalet ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Bu durum, söz konusu altyapıların mülkiyeti, işletme modeli ve gelecekteki kamu hizmeti kalitesi üzerindeki potansiyel etkileri açısından büyük endişelere yol açmakta, ulaşım gibi temel bir kamu hizmetinin kar amacı güden şirketlerin insafına bırakılması anlamını taşımaktadır.

Bizler DEM Parti olarak, toplumun ortak varlıklarının sermayeye aktarılmasına yönelik her türlü girişimin şeffaf, hesap verebilir ve kamu yararı ekseninde tartışılması gerektiğini vurguluyoruz. Kamuya ait köprülerin ve otoyolların geleceği, yalnızca teknik veya mali bir mesele değil, aynı zamanda halkın yaşam hakkını, ulaşım hakkını ve kamusal adaleti doğrudan ilgilendiren bir konudur.

Bu bağlamda;

- 1- 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü ve en az 9 otoyolun işletme haklarının özel sermayeye devri yönündeki iddialar doğru mudur?
- 2- 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü ve toplamda en az 9 büyük otoyolun işletme haklarının devrine ilişkin uluslararası bankalar ve finans kuruluşları ile herhangi bir temas veya görüşme yapılmış mıdır? Yapılmış ise bu görüşmelerin kapsamı ve amacı nedir?
- 3- Bu türden stratejik altyapıların işletme haklarının devrine yönelik hangi uluslararası bankalar veya finans kuruluşları ile temas kurulmuştur? Bu kuruluşların isimleri, merkezleri ve Türkiye'deki mevcut yatırımları hakkında kamuoyuna herhangi bir açıklama yapılacak mıdır?
- 4- Bu devirlerin ülke ekonomisine, kamu maliyesine ve yurttaşların ulaşım hakkına uzun vadede yaratacağı yük ve riskler üzerine herhangi bir etki analizi yapılmış mıdır?
- 5- Bu devir işlemi planlanıyorsa hangi yöntem, usul ve ihale süreçleri kullanılacaktır? Kamuya ait stratejik varlıkların özel sermayeye devrinde şeffaflık nasıl sağlanacaktır?
- 6- Bu iddialarda belirtilen 9 otoyolun hangileri olduğu ve bu projelerin mevcut sözleşme yapıları (yap-işlet-devret, işletme hakkı devri vb.) hakkında kamuoyuna detaylı bilgi verilmesi düşünülmekte midir?

- 7- İşletme devri planlanan projelerin toplam değeri ve beklenen gelirleri ne kadardır? Bu projelerin devri karşılığında elde edilmesi öngörülen gelir ne kadardır ve bu gelir hangi alanlarda kullanılacaktır?
- 8- Bu varlıkların yapım maliyetleri bugüne kadar halktan toplanan geçiş ücretleriyle fazlasıyla karşılanmışken, neden sermayeye ek bir kar alanı açılmaktadır?
- 9- Zaten yüksek olan ve halkı ekonomik olarak zorlayan mevcut ücretler düşünüldüğünde, işletme hakkının yabancı firmalara devredilmesi durumunda ücret politikaları nasıl belirlenecektir? Ücretlerin, uluslararası finans piyasalarındaki dalgalanmalara bağlı olarak keyfi bir şekilde yükseltilmesi ve faturasının doğrudan halka yüklenmesi gibi bir risk mevcut mudur? Bu risklere karşı ne gibi önlemler alınmaktadır?
- 10- Devir işleminin hukuki zemini ne olacaktır? Mevcut sözleşmelerdeki devir hükümleri bu kapsamda değerlendirilmiş midir? Devir işlemi sonrasında projelerin mülkiyeti kime ait olacaktır?
- 11- Devir sürecinin kamuoyuna şeffaf bir şekilde açıklanması ve ilgili tüm paydaşların (STK'lar, meslek odaları, halk vb.) görüşlerinin alınması konusunda bir planlama mevcut mudur?
- 12- Bugüne kadar kamuya ait köprü ve otoyolların işletme hakkı devrinden elde edilen gelirlerin kullanımında hangi şeffaflık mekanizmaları işletilmiştir?
- 13- Halkın ortak mülkiyeti olan bu varlıkların gelecekte tekrar kamuya devredilmesi için herhangi bir güvence ya da yasal düzenleme mevcut mudur?
- 14- 2012 yılında dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, benzer otoyol ve köprü projeleri için daha yüksek meblağlı tekliflerin değerlendirilmesi gerektiğine dair açıklamaları göz önünde bulundurulduğunda, mevcut durumda teklif edilen değerler hakkında bilgi verilebilir mi? Bu değerler, geçmişte belirtilen "7 milyar doların altına veririm vatana ihanet olur" ifadesiyle nasıl bir paralellik veya farklılık göstermektedir?